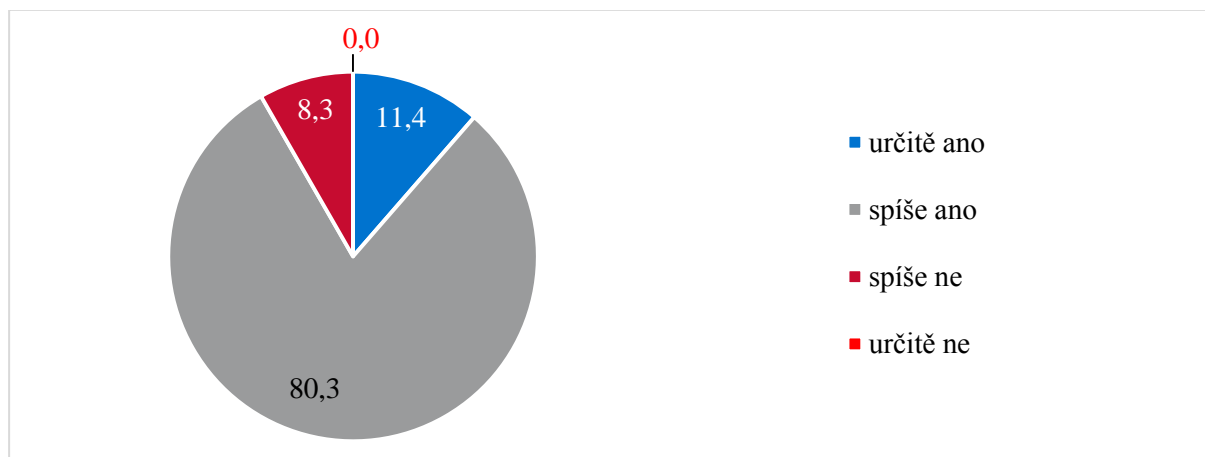

Je však otázkou, jestli přesvědčení ředitelů škol i pedagogů není spíše výsledkem jistého pedagogického optimismu než reálnou reflexí praxe, neboť občanské vzdělávání je založeno na dovednostech, postojích a schopnostech, které se obtížně hodnotí testy nebo jinými běžnými nástroji pedagogické evaluace.

Graf č. 18 Spokojenost učitelů OV na ZŠ s osvojením občanských kompetencí žáky (podíl učitelů v %)

Dle sdělení učitelů mají žáci téměř všech základních škol (98,9 %) povědomí o svých právech a povinnostech zakotvených ve školním řádu. Z anket pro učitele ZŠ, které byly využity při inspekční činnosti přímo ve školách, vyplývá, že jen necelé třetině učitelů občanského vzdělávání na ZŠ se dařilo zlepšovat dovednosti a ovlivňovat chování žáků, ovšem jen zhruba čtvrtina učitelů byla úspěšná při vedení diskusí, besed, skupinové práce a projektů. Pouze přibližně osmina učitelů uměla v rámci občanského vzdělávání vylepšit vztahy mezi žáky, učiteli a rodiči, a jen desetina z nich žáky dostatečně zaujala a nechala je uplatnit osvojené kompetence.

Téměř polovina učitelů občanského vzdělávání v anketě uvedla, že se jí nedařilo přesvědčit žáky o významu občanské společnosti a realizovat s nimi praktická cvičení. Více než třetina vyučujících nedokázala v rámci občanského vzdělávání odbourat předsudky a stereotypy (např. předsudky vůči fyzickému vzhledu a věku) vycházející z výchovy v rodině a vlivu médií, nastavit pravidla chování žáků ve škole a v průběhu diskusí a motivovat své žáky k přípravě na vyučování. Z uvedeného je evidentní, že oblast občanského vzdělávání bude potřebovat ještě významnou metodickou podporu.

3.8 Zájem ZŠ o různé formy podpory rozvoje kvality občanského vzdělávání

Téměř dvě třetiny základních škol uvedly, že měly k dispozici dostatečné finanční prostředky na rozvíjení kvality občanského vzdělávání, a ostatní ZŠ dle sdělení ředitelů naopak omezoval jejich nedostatek. Finančně dostatečně zajištěné se cítily nejčastěji ZŠ jen s 1. stupněm. Pouze přibližně tři desetiny ředitelů ZŠ by zřídily koordinátora občanského vzdělávání, ovšem jen pokud by bylo umožněno snížení počtu hodin jeho přímé pedagogické činnosti. Preference různých druhů podpory vyjadřuje graf č. 19.